

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/207/2002

PREFERENCJE PARTYJNE W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

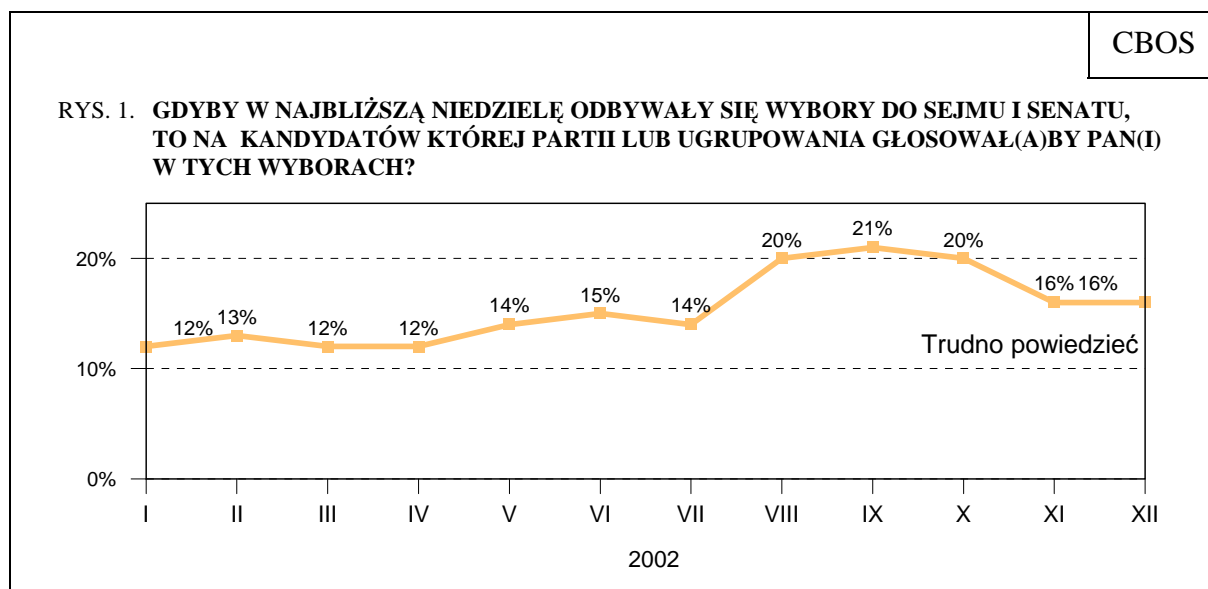
Ostatnie tygodnie to przede wszystkim gorący okres finalizacji naszych negocjacji z UE przed szczytem w Kopenhadze i na tym wydarzeniu skupiona była w tym czasie uwaga polityków i mediów. Na krajowej scenie politycznej w minionym miesiącu rząd poniósł kilka porażek. Trybunał Konstytucyjny orzekł niezgodność z konstytucją ustawy o abolicji podatkowej i deklaracjach majątkowych, które miały zapewnić budżetowi państwa liczące się przychody. W związku z tym orzeczeniem część partii opozycyjnych zażądała ustąpienia ministra finansów Grzegorz Kołodki. Z krytyką zainteresowanych spotkał się rządowy program restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. Dramatycznie rozwijał się protest pracowników likwidowanej fabryki kabli w Ożarowie i jak dotąd - mimo planów i mediacji ze strony rządu - nie znalazł on rozwiązania zadowalającego wszystkie strony. W Warszawie pod Sejmem demonstrowali policjanci-związkowcy niezadowoleni ze swojej sytuacji finansowej. W całym kraju protestowali pracownicy niektórych zadłużonych szpitali nieotrzymujący wynagrodzeń. W związku z trudną sytuacją w służbie zdrowia parlament podjął decyzję o zwiększeniu do 8% składki na ubezpieczenie zdrowotne, co obciąży dodatkowo obywateli w przyszłym roku. Miesiąc po wyborach nowe władze samorządowe rozpoczęły pełnienie swoich funkcji. Pierwsze decyzje (w tym personalne) nowych burmistrzów i prezydentów miast wskazują, jak dalece realne będą obietnice składane w kampanii wyborczej. Wśród wydarzeń dotyczących krajowej sceny politycznej należy jeszcze wspomnieć o publicznie ogłoszonych decyzjach (choć różnie motywowanych) o wycofaniu się z aktywności w utworzonych przez siebie ugrupowaniach Tadeusza Mazowieckiego z UW oraz Janusza Korwin-Mikkego z UPR.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w grudniu¹, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 51% ankietowanych, o 6 punktów mniej niż w listopadzie

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (151) przeprowadzono w dniach od 29 listopada do 2 grudnia 2002 roku na liczącej 986 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

i o 10 punktów mniej niż w październiku, tuż przed wyborami samorządowymi. Tak samo jak przed miesiącem, 16% ankietowanych deklarujących chęć wzięcia udziału w wyborach nie wie jeszcze, któremu z ugrupowań udzieliłoby poparcia.

W ciągu ostatniego miesiąca nie zanotowaliśmy znaczących zmian w preferencjach politycznych Polaków. Partią mającą najwięcej zwolenników nadal pozostaje SLD - chciałby na nią głosować co trzeci potencjalny wyborca o sprecyzowanych sympatiach politycznych (33%). W stosunku do ubiegłego miesiąca poparcie dla SLD wzrosło o 3 punkty procentowe, tzn. na granicy istotności statystycznej. W porównaniu z październikiem (okresem bezpośrednio przed wyborami, kiedy wynik SLD był w tym roku rekordowy) poparcie to zmalało o 3 punkty. Współrzędąca z SLD Unia Pracy w stosunku do listopada nieznacznie straciła i uzyskała 2% głosów.

Wśród pozostałych ugrupowań - poza jednym wyjątkiem - układ sił jest podobny jak przed miesiącem, a odsetki zwolenników pięciu kolejnych partii są do siebie zbliżone. Na drugim i trzecim miejscu pozostają PiS oraz Samoobrona, na które zamierza głosować po 12% potencjalnych wyborców, w obu przypadkach o 1 punkt mniej niż w zeszłym miesiącu. Co dziewiąty potencjalny wyborca (11%) jest zdecydowany poprzeć PSL. Partia ta w porównaniu z listopadem zyskała relatywnie najwięcej (2 punkty procentowe) i dzięki temu

awansowała w naszym rankingu. Po 10% głosów otrzymały w tym miesiącu LPR i PO. Liga uzyskała wynik nieznacznie gorszy niż miesiąc temu (spadek o 1 punkt procentowy), a liczba zwolenników PO nie uległa zmianie.

Pozostałe ugrupowania są popierane tylko przez niewielkie grupy ankietowanych. Na UW gotowych jest głosować 3% wyborców mających sprecyzowane sympatie polityczne (spadek o 1 punkt). Niewielu zwolenników przyciągnęły KPEiR (2%) oraz RS, UPR i ZChN (po 1%).

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	2002									
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach									
Sojusz Lewicy Demokratycznej	35	33	34	31	30	30	34	36	30	33
Prawo i Sprawiedliwość	11	11	10	14	12	15	12	12	13	12
Samobrona RP	11	10	13	14	17	12	14	11	13	12
Polskie Stronnictwo Ludowe	9	12	9	8	7	10	8	9	9	11
Liga Polskich Rodzin	10	6	7	8	8	8	7	8	11	10
Platforma Obywatelska RP	10	12	11	10	12	10	10	12	10	10
Unia Wolności	3	3	5	5	4	5	2	3	4	3
Unia Pracy	2	4	3	4	3	4	5	3	3	2
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	4	3	2	1	3	2	2	2	2	2
Ruch Społeczny / RS AWS	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1
Unia Polityki Realnej	1	2	1	1	1	1	1	0	2	1
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1
Partia Ludowo-Demokratyczna	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Polska Partia Socjalistyczna	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0
Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - RNP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne	1	1	2	2	1	1	2	2	1	2
N=	563	558	491	481	445	400	560	597	499	417

* **Uwaga:** W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

W ciągu ostatniego miesiąca notowania najważniejszych ugrupowań politycznych nie uległy większym zmianom. Nadal zdecydowanie największe poparcie ma SLD, które w tym miesiącu nieco poprawiło swoje notowania. Choć sytuacja wśród pozostałych ugrupowań reprezentowanych w parlamencie jest bardzo wyrównana, po wyborach samorządowych liderami wśród partii opozycji nadal pozostają PiS i Samoobrona.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI